

มุมมองสิทธิ

ปีที่ 20 / ฉบับที่ 3 / มีนาคม 2564

ความรุนแรงทางเพศต่อเด็ก (Child Sexual abuse) เป็นความรุนแรงรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะการกระทำและความรุนแรงหลายระดับ ตั้งแต่การใช้คำพูดหรือกิริยาท่าทางที่สื่อไปในทางเพศ การกระทำอนาจาร การกระทำชำเรา รวมถึงการกระทำโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งอาจเกิดจากการข่มขู่คุกคาม การใช้กำลังประทุษร้าย หรือการใช้ความสัมพันธ์เชิงอำนาจเพื่อให้เด็กนักเรียนยินยอม และในหลายกรณีเกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนที่เป็นกลุ่มเปราะบางหรือมีปัญหาครอบครัว จึงทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นมีลักษณะซับซ้อนและแตกต่างจากเหตุการณ์ความรุนแรงในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การลงโทษนักเรียน

ความรุนแรงทางเพศที่เกิดขึ้นกับเด็กก่อให้เกิดผลกระทบทั้งด้านร่างกาย ตั้งแต่การได้รับบาดเจ็บ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม ตลอดจนการทำแท้งที่ไม่ปลอดภัย และยังส่งผลกระทบต่อจิตใจที่ก่อให้เกิดภาวะซึมเศร้า อับอาย

หวาดกลัว เครียด วิตกกังวล หรือร้ายแรงถึงขั้นทำร้ายตัวเอง นอกจากนี้ในหลายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เด็กนักเรียนซึ่งเป็นผู้เสียหายยังถูกกล่าวหาว่ามีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมและเป็นต้นเหตุแห่งความเสื่อมเสียต่อชื่อเสียงของสถานศึกษา โดยไม่ได้พิจารณาถึงสภาพปัญหาอย่างถ่องแท้ เพื่อให้มีกระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและเยียวยาที่เหมาะสมทำให้เด็กนักเรียนไม่สามารถกลับไปใช้ชีวิตและศึกษาในสถานศึกษาแห่งเดิมได้ กลายเป็นปัญหาสังคมต่อเนื่อง นอกจากนี้ เด็กนักเรียนอาจถูกละเมิดซ้ำในชั้นตอนหรือกระบวนการยุติธรรมและการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน ซึ่งแม้จะไม่ได้เกิดจากการกระทำที่มีเจตนาอันก่อให้เกิดความเสียหายต่อเด็กนักเรียน แต่ก็เป็นส่วนหนึ่งแสดงให้เห็นว่า กลไกต่าง ๆ ในสังคมยังขาดความรู้ความเข้าใจต่อประเด็นสิทธิเด็ก ทั้งในแง่กฎหมาย ทัศนคติ และมาตรการที่เหมาะสม

(อ่านต่อหน้า 2)

เปิดข้อเสนอแนะ

**กรณีเด็กถูกกระทำ
ความรุนแรงทางเพศ
โดยบุคลากรทางการศึกษา
กสม. แนะนำ
แผนจัดการความเสี่ยง
ป้องกันปัญหา
การล่วงละเมิดในโรงเรียน**

สารบัญ

- เปิดข้อเสนอแนะ กรณีเด็กถูกกระทำ ความรุนแรงทางเพศ โดยบุคลากรทางการศึกษา **หน้า 1**
- มุมสะท้อน **หน้า 2**
- ผู้ต้องหาคดีอาญา กับ สิทธิในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย **หน้า 4**

- สารเนื่องในโอกาสวันสตรีสากล 8 มีนาคม ประจำปี 2564 **หน้า 6**
- ภาพกิจกรรม **หน้า 7**
- ชุมชนลุ่มน้ำโขง 7 จังหวัด เรียกร้องรัฐบาลแก้ปัญหาผลกระทบระบบนิเวศแปรปรวนจากการสร้างเขื่อน **หน้า 8**

ปัญหาความรุนแรงทางเพศที่เกิดขึ้นกับเด็ก โดยผู้กระทำคือครูหรือบุคลากรทางการศึกษา เป็นปัญหาที่ระยะหลังถูกเปิดเผยผ่านสื่อมวลชนมากขึ้นเรื่อย ๆ สะท้อนให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนไทยยังไม่ได้ได้รับการคุ้มครองอย่างเข้มแข็งแม้จะอยู่ในสถานที่ซึ่งควรเป็นพื้นที่ปลอดภัย เช่น สถานศึกษา ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) จึงได้หยิบยกสถานการณ์ปัญหาลักษณะนี้ขึ้นตรวจสอบและรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และได้จัดทำรายงานข้อเสนอแนะกรณีดังกล่าวเพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อเดือนมกราคม 2564 ล่าสุดหลายหน่วยงานมีหนังสือแจ้งว่า ได้พิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ กสม. แล้ว มุมมองสิทธิฉบับนี้ จึงขอเสนอข้อเสนอแนะในกรณีปัญหาดังกล่าว เพื่อให้สังคมได้ร่วมกันติดตามและผลักดันให้เกิดการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

จากนั้นขอชวนอ่านสาระความรู้กรณีสิทธิของผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับกุมในคดีอาญาซึ่งมีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายภายในและระหว่างประเทศ ภายใต้หลักการที่ว่าผู้ต้องหาให้สันนิษฐานหรือจำเลยย่อมต้องได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าไม่มี ความผิด จนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด ต่อด้วยสารจากประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เนื่องในโอกาสวันสตรีสากล 8 มีนาคม ประจำปี 2564 และปิดท้ายด้วยข่าวสารกรณีเครือข่ายสภาองค์กรชุมชนลุ่มน้ำโขง 7 จังหวัดภาคอีสาน ยื่นข้อเรียกร้องต่อรัฐบาลให้แก้ไขปัญหาผลกระทบจากภาวะแม่น้ำโขงผันผวนอันเกิดจากการก่อสร้างเขื่อน

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประธานกรรมการ : นางปรกาศทิพย์ ตันธรวงศ์ (ทำหน้าที่แทน)

กรรมการ : นางฉัตรสุดา จันตรีชัย
นายสมณ พรมรส
นางสาวอารีวรรณ จตุทอง
นางกสิมย์ ศรีประเสริฐ
นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เลขาธิการ : นายบุญเกื้อ สมนึก
รองเลขาธิการ : นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์
นางสาวอัจฉรา ฉายากุล

“มุมมองสิทธิ” เป็นจดหมายข่าวของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จัดทำเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การนำข้อความหรือเรื่องราวบางส่วนหรือทั้งหมดไปเผยแพร่โปรดอ้างถึงแหล่งข้อมูล

ขอเชิญชวนผู้สนใจส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในจดหมายข่าว “มุมมองสิทธิ” ได้ตลอดทั้งปี ทั้งนี้เรื่องที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ของสวนสิทธิในการปรับปรุงข้อความเพื่อความเหมาะสม

บทความ/ข้อความ หรือความคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏอยู่ในจดหมายข่าว **“มุมมองสิทธิ”** เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

ไม่นานมานี้ สังคมไทยได้เห็นข่าวเด็กนักเรียนถูกกระทำ ความรุนแรงทางเพศโดยครูหรือบุคลากรทางการศึกษาในหลายกรณี เช่น ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร และบุรีรัมย์ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) จึงได้หยิบยกสถานการณ์ปัญหาในลักษณะเดียวกันหลายกรณีขึ้นตรวจสอบและรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคสถาบันการศึกษาภาคประชาสังคมด้านสิทธิเด็กและหน่วยงานของรัฐ และได้จัดทำ

รายงานข้อเสนอแนะมาตรการในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนกรณีดังกล่าวเพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อเดือนมกราคม 2564 สำหรับข้อเสนอแนะของ กสม. กรณีเด็กถูกกระทำ ความรุนแรงทางเพศโดยบุคลากรทางการศึกษามีประเด็นสำคัญ ดังนี้

(1) คณะรัฐมนตรี ควรพิจารณากำหนดนโยบายด้านการจัดความรุนแรงทางเพศต่อเด็กในภาพรวม และกำกับการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกันในด้านนโยบาย โดยสนับสนุนงบประมาณด้าน

บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็ก แก่สำนักงานตำรวจแห่งชาติและกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้มีจำนวนที่เพียงพอ โดยเฉพาะการเพิ่มจำนวนพนักงานสอบสวนหญิงหรือพนักงานสอบสวนที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเด็ก นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคลากรสาขาวิชาชีพอื่น ๆ

(2) **กระทรวงศึกษาธิการ** ควรกำหนดให้สถานศึกษา แต่ละแห่งประสานความร่วมมือกับเด็กนักเรียน ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานของรัฐในพื้นที่เพื่อจัดทำ ‘แผนจัดการ ความเสี่ยงด้านความรุนแรงทางเพศต่อเด็ก’ และ ‘แนวปฏิบัติ สำหรับเด็กในการป้องกันตนเองจากความรุนแรงทางเพศ’ ส่วนการพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพหรือการต่ออายุ ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ควรมีการกลั่นกรองและตรวจสอบ การประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพของครูหรือบุคลากร ทางการศึกษาอย่างเคร่งครัด รวมทั้งควรกำหนดให้มีการพัฒนา ความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ‘สิทธิเด็ก’ และ ‘บทบาทการคุ้มครอง และช่วยเหลือเด็กนักเรียน’ แก่บุคลากรทางการศึกษา ซึ่งจะ เป็นการป้องกันยับยั้งมิให้เกิดการกระทำ ความรุนแรงทางเพศ หรือความรุนแรงรูปแบบอื่นต่อเด็ก นอกจากนี้ ควรพัฒนาช่องทาง ในการร้องเรียนแจ้งเบาะแสของศูนย์คุ้มครองและช่วยเหลือ นักเรียนนักศึกษาซึ่งถูกล่วงละเมิดทางเพศ รวมทั้งช่องทางให้เด็ก สามารถขอรับคำปรึกษา เพื่อให้เด็กหรือผู้พบเห็นสามารถเข้าถึง ได้โดยง่าย สะดวกรวดเร็ว คำนึงถึงความปลอดภัยและการคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคล โดยอาจใช้รูปแบบเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชัน เป็นการเฉพาะ

(3) **คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ** ซึ่งมี อำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ควรพิจารณาจัดทำ ‘คู่มือหรือแนวทางการปฏิบัติงาน’ ที่เป็นมาตรฐาน เฉพาะเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือด้านกระบวนการ ยุติธรรมและการคุ้มครองเหยี่ยวาเด็กในคดีความรุนแรง ทางเพศ ซึ่งสามารถดำเนินการได้ในรูปแบบ ‘ผู้จัดการระบบ ดูแลเด็กในคดีความรุนแรงทางเพศ (Care Manager)’ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีกระบวนการ ที่ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน และมีระบบการบูรณาการข้อมูลรวมกัน

(4) **กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์** ควรจัดทำ ‘คู่มือหรือแนวทางการปฏิบัติงาน’ เกี่ยวกับ กระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูสภาพจิตใจ วิธีการฟื้นฟูเพื่อ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมรวมทั้งกิจกรรมที่มุ่งเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) แก่เด็กที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง ทางเพศ

(5) **กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพ** ควรศึกษาและแก้ไขปรับปรุงแนวทางการพิจารณา จ่ายค่าตอบแทนแก่เด็กที่เป็นผู้เสียหายในคดีความผิดเกี่ยวกับ เพศ โดยควรกำหนดแนวทางการใช้ดุลพินิจสำหรับกรณีที่ต้อง พิจารณาว่าผู้เสียหายมีพฤติกรรมยินยอมหรือไม่นั้น คำนึงถึงวุฒิ ภาวะและอำนาจการตัดสินใจของเด็ก ตลอดจนความสัมพันธ์ เชิงอำนาจระหว่างผู้กระทำความผิดกับเด็กด้วย

(6) **คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)** ควรตรวจสอบการ นำเสนอข่าวเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศต่อเด็กของผู้ประกอบ วิชาชีพสื่อมวลชนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการประกอบ กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 อย่าง เคร่งครัด รวมทั้งควรประสานความร่วมมือกับกระทรวงดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคมเพื่อกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ กระบวนการลบประวัติข้อมูลข่าวสารที่กระทบต่อความเป็น อยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียงและครอบครัว ตามหลักสิทธิ ที่จะถูกลืม (Right to be forgotten)

(7) **องค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน** ควรกำกับดูแลตนเอง และส่งเสริมให้ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนปฏิบัติงาน โดยระมัดระวังและเพิ่มความตระหนักในเรื่องผลกระทบต่อเด็ก และคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน ตลอดจนการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล ของผู้ที่เกี่ยวข้อง

“ปัญหาความรุนแรงทางเพศต่อเด็กที่เกิดจากการกระทำ โดยครูหรือบุคลากรทางการศึกษา นอกจากจะก่อให้เกิดผลกระทบ ทางด้านร่างกาย สภาพจิตใจ และอนาคตของเด็กที่เป็นผู้เสียหาย แล้วยังเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของสถาบัน ครอบครัว สถานศึกษาและชุมชน รวมไปถึงความรู้สึกของ ประชาชนในวงกว้างการป้องกันและแก้ไขปัญหานี้อย่างเป็น ระบบจึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นที่รัฐบาลและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันดำเนินการเพื่อให้เด็กซึ่งเป็นอนาคต ของชาติได้รับการคุ้มครองจากความรุนแรงในทุกรูปแบบและ ได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมทั้งจากครอบครัว สถานศึกษา และ กลไกต่าง ๆ ของสังคม โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็น สำคัญ” นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ ทำหน้าที่แทนประธาน กสม. กล่าว

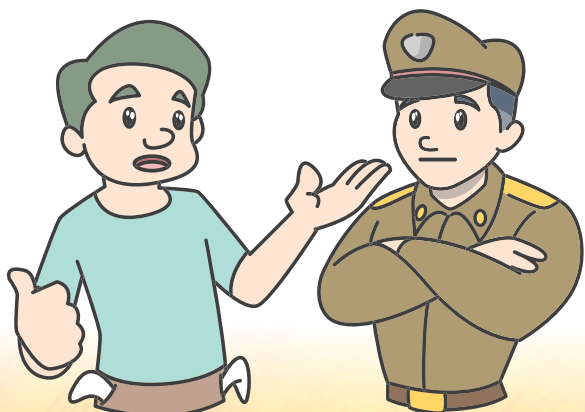
ผู้ต้องหาคดีอาญา กับสิทธิในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

ทำไมผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับกุมในคดีอาญา ต้องได้รับการคุ้มครอง

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ให้ความสำคัญกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และคุณค่าของทุกคน โดยกล่าวถึงอิสรภาพ สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาคและการไม่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติ สีผิว ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม หรือแม้กระทั่งบุคคลที่ตกเป็นผู้ต้องหาหรือถูกจับกุมเนื่องจากถูกสันนิษฐานว่าได้กระทำความผิดทางอาญา โดยให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลนั้นเป็นผู้บริสุทธิ์ โดยที่การพิจารณาคดีต้องกระทำอย่างเปิดเผยและเที่ยงธรรม อันสอดคล้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 28 และ 29 ซึ่งรับรองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย ระบุว่า การจะจับกุมและคุมขังบุคคลต้องมีคำสั่งศาลหรือมีเหตุอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และการค้นตัวหรือการกระทำใดต้องไม่กระทบสิทธิในชีวิตและร่างกาย และ “ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิดจนกว่าคำพิพากษาจะถึงที่สุด” การที่จะควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องหานั้นสามารถทำได้เท่าที่จำเป็น และให้ผู้ต้องหาสามารถขอประกันตัวเพื่อต่อสู้คดีได้

นอกจากนี้ ภายใต้หน้าที่ของรัฐในการประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ยังกำหนดให้ รัฐต้องจัดให้มีกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ ทั้งยังต้องให้ประชาชนเข้าถึงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และไม่มีค่าใช้จ่ายที่สูงเกินควรด้วย

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่แม้จะถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญา จึงได้รับการคุ้มครองทั้งในระดับสากลและระดับประเทศ

ผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับกุมมีสิทธิอะไรบ้าง

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้กำหนดกระบวนการพิจารณาคดีทางอาญาของไทยไว้ตั้งแต่การดำเนินคดีในชั้นการจับกุม สอบสวน การพิจารณาคดีของศาลและการลงโทษ และเพื่อไม่ให้กระบวนการดังกล่าวกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินจำเป็น กฎหมายฉบับนี้จึงได้วางกรอบการใช้อำนาจของรัฐไว้ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้บริสุทธิ์ถูกลงโทษหรือให้ได้รับความเป็นธรรม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ดังนั้น เพื่อรักษาสมดุลระหว่างการใช้อำนาจของรัฐในการนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษและเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน จึงได้กำหนดสิทธิของผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับกุมไว้ดังนี้

● **สิทธิที่จะรับทราบข้อกล่าวหา** เมื่อมีการจับกุมเกิดขึ้นผู้จับกุมต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับกุมทราบ และต้องแจ้งให้ผู้ถูกจับกุมทราบว่า “มีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ถูกจับนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดี” (ทั้งนี้ เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 83)

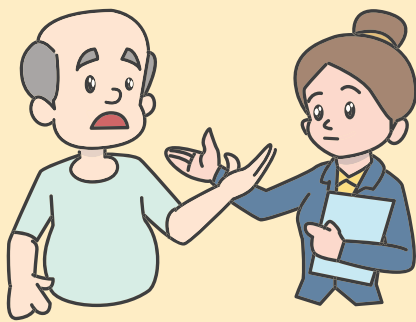
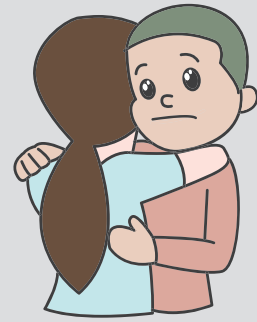
● **สิทธิที่จะทราบสิทธิขั้นพื้นฐาน** ผู้จับกุมต้องแจ้งให้ผู้ถูกจับกุมทราบด้วยว่า “ผู้ถูกจับกุมมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ”

● **สิทธิในการติดต่อญาติ**

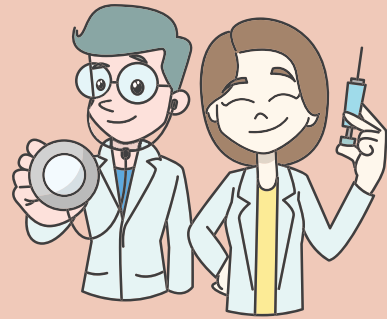
สามารถแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติหรือบุคคลที่ไว้ใจ ทราบถึงการจับกุมและสถานที่จับกุม

● **สิทธิที่จะให้ญาติเข้าเยี่ยมหรือติดต่อญาติได้ตามสมควร**

● **สิทธิที่จะได้พบและปรึกษาทนายเฉพาะตัว** เป็นการ

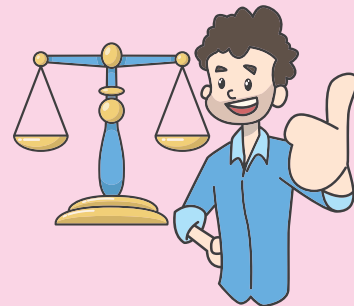

● **สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาล** เมื่อเจ็บป่วยจะต้องได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็ว

● **สิทธิให้ทนายหรือผู้ที่ไว้ใจเข้าฟังการสอบปากคำ รวมทั้งในชั้นสอบสวน**

ในกรณีที่ผู้ต้องหาอายุไม่เกิน 18 ปี ต้องมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ คนที่ผู้ต้องหา ร้องขอ พนักงานอัยการ และทนายความร่วมฟังการสอบปากคำด้วย หรือในกรณีเป็นบุคคลที่ไม่สามารถสื่อสารได้ เช่น เป็นชาวต่างชาติ หรือเป็นคนพิการ มีสิทธิที่จะมีล่าม

● **สิทธิในการประกันตัว** ผู้ต้องหาสิทธิที่จะยื่นคำร้องขอปล่อยตัวชั่วคราว โดยเจ้าพนักงานหรือศาลรับสั่งอย่างรวดเร็ว และผู้ต้องหาหรือจำเลยทุกคนพึงได้รับอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราว ทั้งนี้ เมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราว ผู้ต้องหาหรือจำเลย และผู้ประกันมีหน้าที่มาศาลตามกำหนดนัด

สิทธิของผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับกุมในคดีอาญา เป็นสิทธิที่ได้รับรองตามกฎหมายไทย รวมทั้งปฏิญญาสากลและกติกา ระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องจัดให้มีกระบวนการยุติธรรมที่เป็นธรรมสำหรับผู้ต้องหา ซึ่งยังไม่ถูกตัดสินความผิด เพราะ “สิทธิในกระบวนการยุติธรรม เป็นสิทธิมนุษยชน ที่ทุกคนพึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม”

ที่มา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

พจนานพจน์ ทวีสว่างผล. (2563). การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกจับกุมหรือผู้ต้องหาในคดีอาญา. วารสารวิชาการอาชญวิทยาและนิติวิทยาศาสตร์

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2563

สาร เนื่องในโอกาส วันสตรีสากล 8 มีนาคม ประจำปี 2564

“ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ได้รับรองสิทธิของบุคคลที่จะได้รับสิทธิและเสรีภาพที่กำหนดในปฏิญญาอย่างเท่าเทียมโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุต่าง ๆ รวมทั้งด้วยเหตุแห่งเพศ ประกอบกับ**อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of all Forms of Discrimination against Women - CEDAW)** ที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตามได้รับรองสิทธิความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย โดย**ขจัดการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงและส่งเสริมให้ผู้หญิงได้เข้าถึงสิทธิและได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมในด้านต่าง ๆ** เช่น การทำงาน การมีส่วนร่วมทางการเมือง การศึกษา การได้รับบริการด้านสาธารณสุข สิทธิทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการได้รับความคุ้มครองโดยเท่าเทียมภายใต้กฎหมาย ขณะที่**รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 27 ได้รับรองความเสมอภาคของบุคคลภายใต้กฎหมายและรับรองว่าชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน** รวมทั้งห้ามการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อกันด้วยเหตุแห่งเพศ

จากการติดตามและประเมินสถานการณ์ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) พบว่า แม้ผู้หญิงและบุคคลหลากหลายทางเพศจะได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายให้มีสิทธิและเสรีภาพเท่าเทียมชาย แต่ในทางปฏิบัติ ยังมีการกีดกันและเลือกปฏิบัติในด้านต่าง ๆ เพราะอคติทางเพศ ผู้หญิงและบุคคลหลากหลายทางเพศจำนวนมากไม่น้อยยังต้องเผชิญกับการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การถูกคุกคามทางเพศ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งสถิติจากกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ระหว่างปี 2560 – 2563 บ่งชี้ว่าภาพรวมทั่วประเทศ มีกรณีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2563 มีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวจำนวน 1,865 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ที่มีจำนวน 1,309 ราย และผู้ถูกกระทำเป็นเพศหญิงสูงถึง ร้อยละ 84

ในปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทยเผชิญกับวิกฤติการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายให้กักตัวอยู่บ้านและปิดสถานที่ต่าง ๆ ผู้หญิงหลายคน**ที่ออกไปทำงานไม่ได้ยิ่งต้องเผชิญกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว** ผู้หญิงสูงอายุจำนวนมากที่อยู่ลำพัง โดยเฉพาะในชนบทซึ่งลูกหลานวัยแรงงานไปทำงานในเมืองก็ขาด

ผู้ดูแลทำให้มีอุปสรรคในการเข้าถึงบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน ขณะ**ผู้หญิงอีกจำนวนมากไม่น้อยซึ่งทำหน้าที่เป็นแถวหน้าในการป้องกันและยับยั้งการแพร่ระบาดของโรค** เช่น แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ก็ต้องแบกรับภาระที่หนักขึ้นด้วยต้องรับผิดชอบทั้งหน้าที่ในงานเพื่อสังคมและการดูแลครอบครัวของตนไปพร้อมกัน

ในโอกาสวันสตรีสากล (International Woman’s Day) 8 มีนาคม ประจำปี 2564 ภายใต้แนวคิดของสหประชาชาติที่ว่า **‘Women in leadership: Achieving an equal future in a COVID-19 world’** หรือ **ผู้หญิงกับภาวะผู้นำ : ความสำเร็จในโลกอนาคตที่เท่าเทียมกันภายใต้สถานการณ์ของโรคโควิด 19** กสม. จึงขอถือโอกาสรณรงค์ให้ทุกคนตระหนักถึงบทบาทที่สำคัญของผู้หญิงในฐานะผู้นำแถวหน้าที่เป็นพลังสำคัญในการร่วมแก้ไขวิกฤติการณ์ต่าง ๆ ของสังคมรวมทั้งวิกฤติการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 โดยขอเรียกร้องให้รัฐตระหนักถึงสถานการณ์ปัญหา สัดส่วนและบทบาทผู้หญิงในกระบวนการตัดสินใจระดับนโยบาย (women indecision making) เช่น การมีส่วนร่วมของผู้หญิงในการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญ การส่งเสริมบทบาทผู้หญิงในการพัฒนากระแสหลักของประเทศ (women mainstreaming) และการผลักดันแนวนโยบายและมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ (gender equality) และการเสริมสร้างพลังของผู้หญิง (women empowerment) ในทุกมิติ

สุดท้ายนี้ กสม. ขอเป็นกำลังใจให้ผู้หญิงทุกคนทุกช่วงวัย มีพลังใจที่เข้มแข็ง พร้อมทั้งจะช่วยเหลือดูแลกันและกันเพื่อฝ่าฟันทุกปัญหา และขอเป็นแรงสนับสนุนให้ผู้หญิงรวมทั้งบุคคลหลากหลายทางเพศที่ยังต้องเผชิญกับปัญหาและความรุนแรงจากอคติเพศได้ร่วมกันต่อสู้เพื่อสิทธิที่เท่าเทียมของทุกคนในสังคมวันข้างหน้า ที่จะต้องปราศจากการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศอีกต่อไป ”

นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ทำหน้าที่แทน
ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ

กสม. และมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เปิดศูนย์ศึกษาฯ ในภูมิภาคแห่งที่ 11

วันที่ 5 มีนาคม 2564 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ร่วมกับมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีจัดพิธีเปิด ‘ศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนในภูมิภาค’ แห่งที่ 11 จากทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ณ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ในการนี้ **นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทำหน้าที่แทนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นประธานในพิธีเปิด ร่วมกับรองศาสตราจารย์ **ดร. ชูตินันท์ ประสิทธิ์ภูริปริษา** อธิการบดีมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยมีนางสาวอารีวรรณ จตุทอง และนางภริมย์ ศรีประเสริฐ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นายบุญเกื้อ สมนึก เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์ รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ**ดร.รัฐดิพล ภัคติวานิช** คณบดีคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เข้าร่วมในพิธีด้วย

กสม. ประชุมร่วมกับ OHCHR เรื่องสถานการณ์ สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

วันที่ 10 มีนาคม 2564 นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทำหน้าที่แทนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นางสาวอารีวรรณ จตุทอง และนางภริมย์ ศรีประเสริฐ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยนางสาวอัจฉรา ฉายากุล รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประชุมหารือกับ **Ms. Cynthia Veliko** ผู้แทนสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (OHCHR Regional Office for South – East Asia) และคณะ เกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและการดำเนินงานร่วมกันในปี 2564 ณ ห้องประชุม 709 ชั้น 7 สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กสม. ร่วม ม.ราชภัฏยะลา เปิดศูนย์ศึกษาฯ ในภูมิภาค แห่งที่ 12- ลงนาม MOU ขยายความร่วมมือด้านสิทธิฯ

วันที่ 11 มีนาคม 2564 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จังหวัดยะลา จัดพิธีเปิด ‘ศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนในภูมิภาค’ แห่งที่ 12 และพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกับมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โดยมี**นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทำหน้าที่แทนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ **ผศ.ดร. สมบัติ โยธาทิพย์** อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเป็นประธานในพิธีเปิดศูนย์ศึกษาฯ จากนั้นนางประกายรัตน์ เป็นประธานในพิธีลงนาม ‘บันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกับมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา’ โดยมี**นายบุญเกื้อ สมนึก** เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ลงนามร่วมกับ**อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา** ในการนี้ **นายสมณ พรหมรส** **นางสาวอารีวรรณ จตุทอง** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ **นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์** รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยผู้แทนจากภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ เข้าร่วมเป็นเกียรติในพิธีดังกล่าว ทั้งนี้ ภายหลังจากพิธีดังกล่าว ได้มีการประชุมคณะกรรมการอำนวยการศูนย์ศึกษาฯ เพื่อวางแผนแนวทางการทำงานด้านสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ร่วมกัน ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

กสม. เข้าพบรองนายกรัฐมนตรีหารือเกี่ยวกับ การกำหนดหน้าที่และอำนาจของ กสม.

เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2564 นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทำหน้าที่แทนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นางสาวอารีวรรณ จตุทอง และนางภริมย์ ศรีประเสริฐ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วย**นายบุญเกื้อ สมนึก** เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ**นางสาวอัจฉรา ฉายากุล** รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าพบ **นายวิษณุ เครืองาม** รองนายกรัฐมนตรี ณ ทำเนียบรัฐบาล เพื่อหารือเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 ให้สอดคล้องกับหลักการเกี่ยวกับสถานะของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (หลักการปารีส)

ชุมชนลุ่มน้ำโขง 7 จังหวัด เรียกร้องรัฐบาล แก้ปัญหาผลกระทบระบบนิเวศแปรรูปจากการสร้างเขื่อน

11 มีนาคม 2564 เครือข่ายสภาองค์กรชุมชนลุ่มน้ำโขง 7 จังหวัดภาคอีสาน (คสข.) ยื่นข้อเรียกร้องต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้แก้ไขปัญหาผลกระทบจากภาวะแม่น้ำโขงผันผวน โดยระบุสาเหตุสำคัญอันมีที่มาจาก การเปิดเขื่อนของประเทศจีนและลาว ทำให้ชาวประมงพื้นบ้านริมแม่น้ำโขงได้รับผลกระทบในการประกอบอาชีพ ชาวบ้านได้รับผลกระทบด้านความมั่นคงทางอาหารจากระบบนิเวศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และการสูญเสียพันธุ์ปลา

ทั้งนี้ เครือข่ายฯ ได้เข้ายื่นเรื่องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ สำนักงานรัฐมนตรีและได้ข้อสรุปร่วมกันให้จัดตั้ง ‘คณะกรรมการบูรณาการแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อประมง สัตว์น้ำ จากการเปลี่ยนแปลงสภาพนิเวศลุ่มน้ำโขง’ ประกอบด้วยผู้แทนจากคณะกรรมการประมงแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งตัวแทนชุมชนลุ่มน้ำโขง

7 จังหวัด ได้แก่ เลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี ซึ่งจะมีบทบาทและหน้าที่เพื่อจัดทำและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ นโยบาย ตลอดจนบูรณาการแผนงานและโครงการที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศแม่น้ำโขง ซึ่งมีผลกระทบต่อทรัพยากรสัตว์น้ำ ต่อไป

อนึ่ง แม่น้ำโขงเป็นแม่น้ำนานาชาติที่ 6 ประเทศ ได้แก่ จีน พม่า ลาว ไทย กัมพูชา และเวียดนาม ใช้ร่วมกัน โดยเป็นแม่น้ำสายสำคัญที่มีพันธุ์ปลามากกว่า 800 ชนิดในแม่น้ำสาขาต่าง ๆ จึงถือเป็นแหล่งประมงน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในโลก อย่างไรก็ตาม แม่น้ำโขงยังเป็นแหล่งที่มีศักยภาพในการผลิตพลังงาน เป็นเหตุให้กว่า 20 ปีที่ผ่านมา มีการก่อสร้างเขื่อนกั้นแม่น้ำโขงตอนบนในประเทศจีนราว 10 เขื่อน ขณะที่แม่น้ำโขงตอนล่างอยู่ระหว่างการก่อสร้างเขื่อนอีกหลายแห่งด้วย

ที่มา : สำนักข่าวสิ่งแวดล้อม

กรุณาส่ง

รู้สิทธิ รักสิทธิ ไม่ละเมิดสิทธิ

ชำระค่าบริการเป็นเงินเชื่อ
ใบอนุญาตเลขที่ 9/2552
ปณฝ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550

อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6-7 ฝั่งทิศใต้ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

สายด่วนร้องเรียน
ในวันและเวลาราชการ

Ins. 1377

อ่านมุมมองสิทธิฉบับออนไลน์

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หากต้องการข้อมูล ข้อเสนอแนะและบกรับมุมมองสิทธิ ฟรี! ติดต่อ :

สำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 6 และ 7 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทรศัพท์ 0 2141 3932, 0 2141 3920 โทรสาร 0 2143 9575

ขอความกรุณา
ตอบแบบประเมินออนไลน์